

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 10. marca 2022*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Pristahovalecká politika – Smernica 2008/115/ES – Zaistenie na účely odsunu – Článok 16 ods. 1 – Priamy účinok – Špecializované zariadenie určené na zaistenie – Pojem – Zaistenie vo väzenskom zariadení – Podmienky – Článok 18 – Mimoriadna situácia – Pojem – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Účinné súdne preskúmanie“

Vo veci C-519/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Amtsgericht Hannover (Okresný súd Hannover, Nemecko) z 12. októbra 2020 a doručený Súdnemu dvoru 15. októbra 2020, ktorý súvisí s konaním vedeným proti

K

za účasti:

Landkreis Gifhorn,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, predsedníčka tretej komory K. Jürimäe, vykonávajúca funkciu sudcu piatej komory, predseda štvrtej komory C. Lycourgos (spravodajca), sudcovia I. Jarukaitis a M. Ilešič,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: D. Dittert, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. septembra 2021,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- K, v zastúpení: P. Fahlbusch a B. Böhlo, Rechtsanwälte,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a M. H. S. Gijzen, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: nemčina.

– Európska komisia, v zastúpení: C. Cattabriga a H. Leupold, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 25. novembra 2021,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 16 ods. 1 a článku 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania o odsune vedeného proti K vo veci zákonnosti jeho zaistenia v sekcii Langenhagen (Nemecko) väzenského zariadenia v Hannoveri (Nemecko).

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 3, 13 a 16 smernice 2008/115 znejú:

„(3) Výbor ministrov Rady Európy prijal 4. mája 2005 „Dvadsať usmernení o nútenom návrate“.

...

- (13) Použitie donucovacích opatrení by malo byť striktne viazané na zásady primeranosti a účinnosti z hľadiska použitých prostriedkov a sledovaných cieľov. Mali by sa stanoviť minimálne procesné záruky pre nútený návrat s prihliadnutím na rozhodnutie Rady 2004/573/ES z 29. apríla 2004 o organizácii spoločných letov na odsuny štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahujú príkazy na individuálny odsun, z územia dvoch alebo viacerých členských štátov [Ú. v. EÚ L 261, 2004, s. 8; Mim. vyd. 19/007, s. 78]. Členské štáty by mali mať možnosť spoľahnúť sa na rozličné možnosti monitorovania núteného návratu.

...

- (16) Využitie zaistenia na účely odsunu by malo byť s ohľadom na použité prostriedky a sledované ciele obmedzené a viazané na zásadu primeranosti [proporcionality – *neoficiálny preklad*]. Zaistenie je oprávnené len na prípravu návratu alebo vykonanie procesu odsunu a ak by uplatnenie miernejších donucovacích opatrení nebolo dostatočné.“

4 Článok 15 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Pokiaľ sa v osobitnom prípade nedajú účinne uplatniť iné dostatočné, ale menej prísne donucovacie opatrenia, členské štáty môžu zaistiť len štátneho príslušníka tretej krajiny, voči ktorému prebieha konanie o návrate, s cieľom pripraviť návrat a/alebo vykonať proces odsunu, a to najmä keď:

- a) existuje riziko úteku, alebo
- b) dotknutý štátny príslušník tretej krajiny sa vyhýba alebo bráni procesu prípravy návratu alebo odsunu.

Zaistenie sa vždy uskutočňuje na čo najkratšie obdobie, trvá, len pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou.“

5 Článok 16 tejto smernice stanovuje:

„1. Zaistenie sa spravidla vykonáva v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie. Ak členský štát nemôže poskytnúť ubytovanie v špecializovanom zariadení určenom na zaistenie a musí sa obrátiť na väzenské zariadenie, zaistení štátni príslušníci tretích krajín sú oddelení od riadnych väzňov.

2. Na požiadanie sa zadržaným štátnym príslušníkom tretích krajín včas umožní nadviazanie kontaktu s právnymi zástupcami, rodinnými príslušníkmi a príslušnými konzulárnymi orgánmi.

3. Osobitná pozornosť sa musí venovať situácii zraniteľných osôb. Poskytuje sa urgentná zdravotná starostlivosť a základná liečba.

4. Relevantné a príslušné vnútroštátne, medzinárodné a mimovládne organizácie a orgány majú možnosť navštevovať zariadenia určené na zaistenie uvedené v odseku 1 v rozsahu, v akom sa používajú na zaistenie štátnych príslušníkov tretích krajín podľa tejto kapitoly. Takéto návštevy môžu podliehať súhlasu.

5. Zaisteným štátnym príslušníkom tretích krajín sa pravidelne poskytujú informácie o pravidlách uplatňovaných v danom zariadení a o ich právach a povinnostiach. Takéto informácie zahŕňajú aj informácie o ich práve, zakotvenom vo vnútroštátnom práve, kontaktovať organizácie a orgány uvedené v odseku 4.“

6 Podľa článku 17 uvedenej smernice:

„1. V prípade maloletých osôb bez sprievodu a rodín s maloletými osobami sa zaistenie môže použiť len ako posledná možnosť a na čo najkratšie obdobie.

2. Zaisteným rodinám, ktoré čakajú na odsun, sa poskytne samostatné ubytovanie, ktoré zaručuje primerané súkromie.

3. Zaistené maloleté osoby majú možnosť venovať sa záujmovým aktivitám vrátane herných a rekreačných aktivít, ktoré sú primerané ich veku, a v závislosti od dĺžky pobytu majú prístup k vzdelávaniu.

4. Maloleté osoby bez sprievodu sa v čo najväčšej možnej miere umiestňujú v zariadeniach s personálom a vybavením, v ktorých sa zohľadňujú potreby osôb ich veku.

5. Pri zaštvovaní maloletých osôb pred odsunom sú hlavným kritériom najlepšie záujmy dieťaťa.“

7 Článok 18 tej istej smernice, nazvaný „Mimoriadne situácie“, znie:

„1. V situáciách, kedy výnimočne veľký počet štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa majú vrátiť, spôsobí nepredpokladane veľké zaťaženie z hľadiska kapacity zariadení členského štátu určených na zaistenie alebo ich správne alebo justičnému personálu, môže dotknutý členský štát na čas trvania takejto výnimočnej situácie rozhodnúť o ustanovení dlhších lehôt na súdne preskúmanie ako sú lehoty ustanovené v treťom pododseku článku 15 ods. 2, a prijať naliehavé opatrenia týkajúce sa podmienok zaistenia, ktoré sú odlišné od tých, ktoré sú ustanovené v článku 16 ods. 1 a v článku 17 ods. 2.

2. Ak sa dotknutý členský štát rozhodne pre uvedené mimoriadne opatrenia, informuje o tom Komisiu. Komisiu informuje aj v prípade, keď pominú dôvody uplatňovania týchto mimoriadnych opatrení.

3. Nič v tomto článku sa nesmie vykladať tak, že umožňuje členským štátom odchyliť sa od všeobecných povinností prijať všetky primerané všeobecné alebo konkrétne opatrenia na zabezpečenie splnenia povinností vyplývajúcich z tejto smernice.“

Nemecké právo

8 § 62a ods. 1 Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (zákon o pobyte, zárobkovej činnosti a integrácii cudzincov na spolkovom území) z 30. júla 2004 (BGBl. 2008 I, p. 162) v znení účinnom od 29. júla 2017 do 20. augusta 2019 (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) znel:

„Zaistenie na účely odsunu sa spravidla vykonáva v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie. Ak na spolkovom území neexistuje špecializované zariadenie určené na zaistenie alebo ak cudzinec predstavuje vážne riziko pre zdravie a život tretích osôb alebo pre významné právom chránené hodnoty vnútornej bezpečnosti, zaistenie sa môže vykonávať v iných väzenských zariadeniach; v takomto prípade musia byť osoby zaistené na účely odsunu oddelené od riadnych väzňov.“

9 § 1 bod 22 Zweites Gesetz zur besseren Durchsetzung der Ausreisepflicht (druhý zákon na zlepšenie presadzovania odchodu) z 15. augusta 2019 (BGBl. 2019 I, s. 1294, ďalej len „zákon z 15. augusta 2019“) stanovuje:

„§ 62a ods. 1 [zákona o pobyte cudzincov] sa nahrádza takto:

„Osoby zaistené na účely odsunu sú oddelené od riadnych väzňov. Ak sú zaistení viacerí rodinní príslušníci, sú ubytovaní oddelene od ostatných osôb zadržovaných na účely odsunu. Má sa im zabezpečiť primerané súkromie.“

10 Článok 6 tohto zákona stanovuje:

„Iná zmena [zákona o pobyte cudzincov] s účinnosťou od 1. júla 2022

§ 62a ods. 1 [zákona o pobyte cudzincov] sa nahrádza takto:

„Zaistenie na účely odsunu sa spravidla vykonáva v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie. Ak na spolkovom území neexistuje špecializované zariadenie určené na zaistenie alebo ak cudzinec predstavuje vážne riziko pre zdravie a život tretích osôb alebo pre významné právom chránené hodnoty vnútornej bezpečnosti, zaistenie sa môže vykonávať v iných väzenských zariadeniach; v takomto prípade musia byť zaistené osoby čakajúce na odsun oddelené od riadnych väzňov. Ak sú zaistení viacerí rodinní príslušníci, sú ubytovaní oddelene od ostatných osôb zaistených na účely odsunu. Má sa im zabezpečiť primerané súkromie.“

11 Podľa § 8 zákona z 15. augusta 2019:

„Nadobudnutie účinnosti

(1) S výhradou odseku 2 tento zákon nadobúda účinnosť nasledujúci deň po jeho vyhlásení.

(2) § 6 nadobúda účinnosť 1. júla 2022.“

12 Dôvodová správa k návrhu zákona, ktorý viedol k prijatiu zákona z 15. augusta 2019, spresňovala najmä:

„V dôsledku zmeny § 62a ods. 1 sa dočasne na základe článku 18 ods. 1 smernice 2008/115 už nevyžaduje, aby osoby zaistené na účely odsunu boli ubytované v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie. Zaistenie na účely odsunu sa môže dočasne uskutočňovať vo všetkých zariadeniach určených na zaistenie a v rozmedzí 500 miest vo väzenských zariadeniach. Vždy sa vyžaduje, aby osoby zaistené na účely odsunu boli oddelené od riadnych väzňov. Súčasné pravidlo týkajúce sa ubytovania viacerých rodinných príslušníkov stanovené v § 62a ods. 1 tretej a štvrtej vete, ako aj požiadavky článkov 16 a 17 smernice 2008/115 sa navyše stále uplatňujú. Okrem toho je vždy potrebné posúdiť a vyriešiť otázku, či je ubytovanie vo väzenskom zariadení v konkrétnom prípade prijateľné a zákonné, napríklad pokiaľ ide o osoby patriace do zraniteľnej skupiny. Predpokladá sa, že súdne orgány spolkových krajín sprístupnia osobám zaisteným na účely odsunu až 500 miest, aby vzhľadom na predpokladané zvýšenie počtu kapacít zaistenia na účely odsunu v zariadeniach určených na zaistenie v spolkových krajinách bolo celkovo k dispozícii približne 1 000 miest na účely odsunu. ... Článok 18 ods. 1 smernice 2008/115 v mimoriadnych situáciách vytvára možnosť odchyliť sa od povinnosti oddelenia podľa článku 16 ods. 1, ako aj od požiadavky, aby rodiny mali samostatné ubytovanie stanovené v článku 17 ods. 2. ... Podmienkou možnosti uplatnenia výnimky stanovenej v článku 18 ods. 1 je, aby výnimočne veľký počet štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa majú vrátiť, predstavoval záťaž pre kapacity zariadení určených na zaistenie alebo pre administratívny a súdny personál, prevyšujúcu tieto kapacity. Pokiaľ ide o Nemecko, je táto podmienka splnená. Existujúce kapacity v Nemecku sú (27. marca 2019) približne 487 miest na účely odsunu na celom spolkovom území. Z dôvodu nerovnováhy medzi počtom osôb podliehajúcich vykonateľnej povinnosti opustiť územie a počtom miest pre zaistenie na účely odsunu sú tieto existujúce kapacity značne preťažené. Táto vyššia záťaž na kapacity predstavuje v skutočnosti významnú prekážku, ktoré bráni realizácii vykonateľnej povinnosti opustiť územie. Existujúce miesta pre zaistenie na účely odsunu sa už čo najviac využívajú na spolkovej úrovni prostredníctvom koordinácie medzi [spolkovými krajinami]. To isté platí o zlepšení správy miest pre zaistenie na účely odsunu, ktoré sleduje Gemeinsame Zentrum zur Unterstützung der Rückkehr [Spoločné centrum podpory návratu (ZUR)], ktoré bolo vytvorené v roku 2017. Prostredníctvom ZUR je obsadených približne desať percent miest pre zaistenie na celom spolkovom území. To znamená, že v praxi nemožno podávať veľký počet žiadostí o zaistenie, hoci sú na to splnené podmienky. Okrem toho bolo nepredvídateľné, že záťaž

tak presiahne kapacity. Vzhľadom na to, že počet novopricestovaných žiadateľov o [medzinárodnú] ochranu až do roku 2015 neustále klesal, [spolkové krajiny] v priebehu rokov prispôbili existujúce kapacity pre zaistenie na účely odsunu potrebám, ktoré boli v tom čase nižšie, tým, že znížili ich počet. V dôsledku zmeny situácie v roku 2015 a toho, že prudko vystrelil počet žiadateľov o [medzinárodnú] ochranu, bola prvoradá povinnosť spolkovej republiky a [spolkových krajín] vytvoriť kapacity na pokrytie potrieb týchto osôb. Táto povinnosť okrem iného vyplýva z práva [Únie], najmä zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 96), a zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9), ako aj ďalej z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V tejto situácii mala starostlivosť o novopricestované osoby prednosť pred nárastom kapacít miest pre zaistenie s cieľom splniť neskôr (po skončení konania o žiadosti o azyl a o opravnom prostriedku) požiadavky smernice 2008/115. Cieľom a účelom výnimky stanovenej v článku 18 [tejto smernice] je totiž umožniť orgánom, aby sa v takejto situácii prednostne postarali o novopricestovaných bez toho, aby predvídateľným spôsobom porušovali povinnosti v budúcnosti. ... Po ukončení výnimočnej situácie začali [spolkové krajiny] okamžite rozširovať kapacity zaistenia a dosiahli zvýšenie počtu miest pre zaistenie na 487 na celom spolkovom území (k 27. marcu 2019). Vzhľadom na čas zvyčajne potrebný na realizáciu stavebných projektov a na zriadenie zariadení určených na zaistenie na účely odsunu ešte nebolo dosiahnuté úplné prispôbenie počtu miest pre zaistenie na účely odsunu aktuálnym potrebám. Vzhľadom na prijaté opatrenia je potrebné očakávať, že počet miest pre zaistenie na účely odsunu bude spĺňať potreby 30. júna 2022. Až do tohto dátumu výnimočná situácia pretrváva, a preto treba zrušiť § 62a ods. 1 v jeho aktuálnom znení až do tohto dátumu. Právna úprava, ktorá je uplatniteľná v súčasnosti, teda nadobudne znovu účinnosť.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Podľa vlastných vyhlásení K, pakistanský štátny príslušník, vstúpil 9. októbra 2015 na územie Spolkovej republiky Nemecko. Dňa 24. mája 2017 bola jeho žiadosť o azyl zamietnutá ako zjavne nedôvodná.
- 14 Upozornenie na vyhostenie, ktoré bolo následne voči nemu prijaté, je vykonateľné od 7. júna 2017.
- 15 Dňa 11. augusta 2020 bol K zadržaný na palube autobusu na linke Berlín-Brusel. V ten istý deň Amtsgericht Meppen (Okresný súd Meppen, Nemecko) nariadil jeho umiestnenie do zaistenia do 25. septembra 2020 vrátane, v útvere Langenhagen vo väzenskom zariadení mesta Hannover (Nemecko).
- 16 Dňa 24. septembra 2020 Landkreis Gifhorn (okres Gifhorn, Nemecko) podal na Amtsgericht Hannover (Okresný súd Hannover, Nemecko) návrh, aby nariadil predĺženie zaistenia K do 12. novembra 2020. Okres Gifhorn vo svojom návrhu uviedol, že zaisteného K plánuje ponechať v útvere Langehagen väzenského zariadenia mesta Hannover.
- 17 Uznesením z 25. septembra 2020 Amtsgericht Hannover (Okresný súd Hannover) po vypočutí K nariadil jeho zaistenie v tomto útvere do 12. novembra 2020.

- 18 Dňa 28. septembra 2020 K podal proti tomuto rozhodnutiu žalobu na ten istý súd a v rámci tohto nového konania bol vypočutý 7. októbra 2020.
- 19 Po prvé vnútroštátny súd, ktorý sa domnieva, že má právomoc rozhodnúť o žalobe K., iba pokiaľ ide o jeho zaistenie v období od 25. septembra do 2. októbra 2020, uvádza, že útvar Langenhagen bol uvedený do prevádzky v máji 2000 a že je vedený úradníkom väzenskej správy. Väzenské zariadenie v Hannoveri, ktorému je administratívne pričlenené, môže v celom rozsahu prijať približne 600 väzňov a riadi ho riaditeľ, ktorý je tiež zodpovedný za útvar Langenhagen. Väzenské zariadenie v Hannoveri ako celok podlieha dohľadu ministra spravodlivosti.
- 20 Tento súd tiež zdôrazňuje, že kapacity útvaru Langenhagen, ktoré mu pôvodne umožňovali prijať až 171 osôb zaistených na účely odsunu, boli značne obmedzené. V súčasnosti je možné zaistiť 48 osôb na účely odsunu. Komplex je oplotený vysokým oceľovým pletivovým plotom a zahŕňa tri dvojposchodové budovy podobnej veľkosti, ktorých okná sú zamrežované, a ďalšiu malú budovu a krytý vjazd pre vozidlá, ktoré sa používajú ako vstup pre návštevníkov a zamestnancov zariadenia ako vjazd a výjazd vozidiel.
- 21 V prvej z týchto troch budov sú ubytovaní štátni príslušníci tretích krajín mužského pohlavia zaistení na účely odsunu. V druhej budove sú umiestnené ženy a, v závislosti od obsadenosti, muži, štátni príslušníci tretích krajín, zaistení na účely odsunu. Takto zaistené osoby môžu mať každý deň návštevy, môžu stráviť niekoľko hodín na voľnom priestranstve, majú prístup na internet a môžu mať mobilný telefón. Miestnosti nie sú zatvorené a obsadené sú iba jednou osobou. Na ich žiadosť však možno v tej istej miestnosti ubytovať spolu viaceré osoby. Na chodbe sa nachádzajú spoločné sprchy a toalety, ktoré sú počas celého dňa voľne prístupné.
- 22 Tretia budova, ktorá bola od roku 2013 dočasne uzavretá, bola prinajmenšom od prijatia rozhodnutia 25. septembra 2020 do 2. októbra 2020 využívaná na uväznenie riadnych väzňov, ktorí si odpykávajú náhradný trest odňatia slobody alebo krátke tresty odňatia slobody v trvaní do troch mesiacov. Väzenské zariadenie dbalo na oddelenie štátnych príslušníkov tretích krajín zaistených na účely odsunu od týchto väzňov. Neexistoval priamy prístup medzi budovami, v ktorých bývali štátni príslušníci tretích krajín čakajúci na odsun, a budovami, v ktorých boli uväznení uvedení väzni.
- 23 Vnútroštátny súd má pochybnosti o tom, či počas tohto obdobia bol útvar Langenhagen „špecializovaným zariadením určeným na zaistenie“ v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 2008/115, keďže tento útvar okrem osôb zaistených na účely odsunu prijímal aj všeobecne väzňov, a nebolo zabezpečené priestorové a organizačné oddelenie. Budovy tohto útvaru sa totiž navzájom nachádzajú v bezprostrednej blízkosti a sú dostupné – najmä zamestnancom väzenského zariadenia – iba cez spoločný vstupný priestor.
- 24 Okrem toho tento súd uvádza, že hoci má útvar Langenhagen vlastnú riaditeľku, ten istý väzenský personál dohliada na odsúdené osoby a stará sa o osoby zaistené na účely odsunu.
- 25 Po druhé sa vnútroštátny súd domnieva, že zmena vykonaná v § 62a ods. 1 zákona o pobyte cudzincov zákonom z 15. augusta 2019, ktorá až do 1. júla 2022 umožňuje odchyliť sa od povinnosti umiestniť neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie, ktorá vyplýva z článku 16 ods. 1 prvej vety smernice 2008/115, je v rozpore s právom Únie.

- 26 Hoci je pravda, že nemecký zákonodarca s cieľom odchyliť sa od tohto článku 16 ods. 1 poukázal na existenciu mimoriadnej situácie v zmysle článku 18 ods. 1 smernice 2008/115, tento súd zdôrazňuje, že bez ohľadu na to, či boli k dátumu prijatia zákona z 15. augusta 2019 splnené podmienky uložené týmto článkom 18, treba v každom prípade konštatovať, že tieto podmienky už nie sú splnené. Aj keď je totiž možné, že sa niektoré špecializované zariadenia určené na zaistenie stretávajú s veľkým zaťažením z dôvodu potreby dodržiavať rozostupy v súvislosti s pandemiou COVID-19, toto zaťaženie nesúvisí s prítomnosťou mimoriadne veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ako vyžaduje tento článok 18 ods. 1. Nemecký zákonodarca okrem toho neposkytol informácie o miere obsadenosti zariadení určených na zaistenie, ani nespresnil predpokladaný počet štátnych príslušníkov tretích krajín podliehajúcich vykonateľnej povinnosti opustiť územie a medzi nimi počet neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, voči ktorým môžu existovať dôvody zaistenia.
- 27 Za týchto podmienok sa vnútroštátny súd v prvom rade pýta, či vnútroštátny súd musí sám overiť existenciu mimoriadnej situácie v zmysle uvedeného článku 18 v každom konaní o zaistení na účely odsunu, alebo naopak, musí akceptovať konštatovanie vnútroštátneho zákonodarcu bez toho, aby sám vykonal preskúmanie v konkrétnom prípade.
- 28 Za predpokladu, že by sa sudca, ktorý nariadil zaistenie, mal sám ubezpečiť o existencii mimoriadnej situácie v zmysle toho istého článku 18, sa vnútroštátny súd domnieva, že je potrebné preskúmať, či mu článok 16 ods. 1 smernice 2008/115 ukladá povinnosť neuplatniť zákon z 15. augusta 2019, ak takáto mimoriadna situácia nie je preukázaná.
- 29 V prípade kladnej odpovede na túto otázku treba ešte overiť, či samotná organizačná integrácia zariadenia určeného na zaistenie do výkonu spravodlivosti postačuje na vylúčenie toho, že ho možno považovať za „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ v zmysle článku 16 smernice 2008/115, a v prípade zápornej odpovede, či je táto kvalifikácia ako „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ vylúčená z dôvodu, že jedna z budov tohto zariadenia sa používa na účely uväznenia odsúdených osôb.
- 30 Za týchto okolností Amtsgericht Hannover (Okresný súd Hanover) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa právo Únie, najmä článok 18 ods. 1 a 3 smernice 2008/115, vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o zaistení na účely odsunu, musí v každom jednotlivom prípade preskúmať podmienky stanovené týmto ustanovením, a najmä, či ešte pretrváva mimoriadna situácia, ak sa vnútroštátny zákonodarca pri odvolaní sa na [tento] článok 18 ods. 1 vo vnútroštátnom práve odchyľil od podmienok článku 16 ods. 1 [tejto smernice]?
 2. Má sa právo Únie, najmä článok 16 ods. 1 smernice 2008/115, vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej úprave, ktorá do 1. júla 2022 dočasne umožňuje ubytovanie osôb zaistených na účely odsunu vo väzenskom zariadení, hoci členský štát má špecializované zariadenia určené na zaistenie a nevyžaduje si to záväzným spôsobom mimoriadna situácia v zmysle článku 18 ods. 1 uvedenej smernice?
 3. Má sa článok 16 ods. 1 smernice 2008/115 vykladať v tom zmysle, že o ‚špecializované zariadenie určené na zaistenie‘ pre zaistenie osôb na účely odsunu nejde už len preto, že:
 - toto ‚špecializované zariadenie určené na zaistenie‘ nepriamo podlieha rovnakému členovi vlády ako zariadenia pre riadnych väzňov, teda ministrom spravodlivosti,

- toto „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ je vytvorené ako útvar väzenského zariadenia, a teda má vlastného vedúceho, ale ako jeden z viacerých útvarov väzenského zariadenia podlieha ako celok vedeniu väzenského zariadenia?

4. V prípade, ak je odpoveď na tretiu otázku záporná:

Má sa článok 16 ods. 1 smernice 2008/115 vykladať v tom zmysle, že ide o ubytovanie v „špecializovanom zariadení určenom na zaistenie“ pre osoby zaistené na účely odsunu, ak väzenské zariadenie zriadi špecifický útvar na zaistenie osôb na účely odsunu, tento útvar sa nachádza v osobitnom komplexe s troma budovami oplotenou oceľovým pletivovým plotom a z týchto troch budov je jedna budova dočasne obsadená výlučne väzňami, ktorí si odpykávajú náhradné tresty odňatia slobody alebo krátke tresty odňatia slobody, pričom väzenské zariadenie dbá na oddelenie osôb zaistených na účely odsunu a väzňov, najmä každá budova má vlastné zariadenia (vlastný sklad oblečenia, vlastná zdravotnícka jednotka, vlastná telocvičňa) a dvor/vonkajší priestor je síce viditeľný zo všetkých budov, ale každá budova má svoju vlastnú zónu, oplotenú ostnatým plotom, pre väzňov, a tak medzi budovami neexistuje priamy prístup?“

Konanie na Súdnom dvore

- 31 Rozhodnutím z 18. novembra 2020 predseda Súdneho dvora rozhodol o prednostnom prejednaní tejto veci podľa článku 53 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

O prejudiciálnych otázkach

O tretej a štvrtej otázke

- 32 Svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať ako prvé a spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 16 ods. 1 smernice 2008/115 vykladať v tom zmysle, že osobitný útvar väzenského zariadenia, ktorý má síce na jednej strane vlastného riaditeľa, ale je podriadený vedeniu tohto zariadenia a podlieha právomoci ministra, ktorý má právomoc rozhodovať o väzenských zariadeniach, a v ktorom sú na druhej strane štátni príslušníci tretích krajín zaistení na účely odsunu v osobitných budovách s vlastným zariadením, ktoré je oddelené od iných budov tohto útvaru, v ktorých sú umiestnené odsúdené osoby, možno považovať za „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 33 S cieľom odpovedať na túto otázku treba v prvom rade vyložiť pojem „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ v zmysle článku 16 smernice 2008/115. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ani článok 16, ani žiadne iné ustanovenie smernice 2008/115 nedefinuje, čo treba rozumieť pod týmto pojmom. Z toho vyplýva, že ho treba vykladať v súlade s jeho obvyklým významom v bežnom jazyku, pričom sa zohľadní kontext, v ktorom sa používa, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou [rozsudok z 1. októbra 2020, Staatssecretaris van Financiën (Znížená sadzba DPH pre afrodiziaká), C-331/19, EU:C:2020:786, bod 24 a citovaná judikatúra].
- 34 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že prvá veta článku 16 ods. 1 tejto smernice stanovuje zásadu, podľa ktorej sa zaistenie neoprávnené zdržiavajúcich sa štátnych príslušníkov tretích krajín na účely odsunu vykonáva v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie (rozsudok z 2. júla 2020, Stadt Frankfurt am Main, C-18/19, EU:C:2020:511, bod 31 a citovaná judikatúra).

- 35 Z toho vyplýva, že špecializované zariadenia určené na zaistenie v zmysle tohto ustanovenia majú umožniť členským štátom vykonať rozhodnutie nariaďujúce podľa článku 15 tejto smernice zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, teda donucovacie opatrenie, ktoré zbavuje dotknutú osobu jej slobody pohybu a oddeľuje ju od zvyšku obyvateľstva tým, že jej ukladá povinnosť trvale sa zdržiavať v ohraničenom a uzavretom priestore (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, body 223 a 225).
- 36 Zo znenia tohto článku 16 ods. 1 tiež vyplýva, že špecializované zariadenia určené na zaistenie sa odlišujú od väzenských zariadení, čo znamená, že podmienky zaistenia v týchto zariadeniach musia mať určité osobitosti v porovnaní s bežnými podmienkami výkonu trestov odňatia slobody vo väzenských zariadeniach.
- 37 Po druhé z článku 15 ods. 1 smernice 2008/115 výslovne vyplýva, že zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, môže byť v prípade neexistencie iných dostatočných, ale menej prísnych donucovacích opatrení, ktoré by sa mohli účinne uplatniť, odôvodnené len na účely prípravy návratu tohto štátneho príslušníka a/alebo vykonania jeho odsunu, najmä ak existuje riziko úteku alebo keď sa uvedený štátny príslušník vyhýba alebo bráni príprave návratu alebo vykonaniu procesu odsunu. Len v prípade, že by výkon rozhodnutia o návrate formou odsunu mohol byť s ohľadom na posúdenie každej konkrétnej situácie ohrozený správaním dotknutej osoby, môžu členské štáty pristúpiť k pozbaveniu slobody tejto osoby jej zaistením (rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, body 268 a 269, ako aj citovaná judikatúra).
- 38 Z toho vyplýva, že pokiaľ je zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, nariadené na účely odsunu, má len zabezpečiť účinnosť konania o návrate a nemá žiadny trestný účel, ako uviedol generálny advokát v bode 104 svojich návrhov.
- 39 Po tretie treba pripomenúť, že cieľom smernice 2008/115 je zavedenie účinnej politiky odsunu a repatriácie pri úplnom rešpektovaní základných práv a dôstojnosti dotknutých osôb [rozsudok zo 14. januára 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Návrat maloletej osoby bez sprievodu), C-441/19, EU:C:2021:9, bod 70 a citovaná judikatúra].
- 40 V tejto súvislosti treba okrem toho zdôrazniť, že akékoľvek zaistenie, na ktoré sa vzťahuje smernica 2008/115, je prísne upravené ustanoveniami kapitoly IV uvedenej smernice, aby sa tak zabezpečilo na jednej strane dodržanie zásady proporcionality, pokiaľ ide o použité prostriedky a sledované ciele, a na druhej strane rešpektovanie základných práv dotknutých štátnych príslušníkov tretích krajín (rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 274 a citovaná judikatúra).
- 41 Opatrenia spočívajúce v zaistení prijaté podľa kapitoly IV smernice 2008/115 tak nesmú byť v rozpore s právom na slobodu štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa takéto opatrenia vzťahujú, ako je zaručené v článku 6 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

- 42 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rozsahu, v akom Charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísanom v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), článok 52 ods. 3 Charty stanovuje, že zmysel a rozsah týchto práv musí byť rovnaký ako zmysel a rozsah práv stanovených v uvedenom dohovore, pričom spresňuje, že právo Únie môže priznávať širší rozsah ochrany. Na účely výkladu článku 6 Charty teda treba zohľadniť článok 5 EDLP ako hranicu minimálnej ochrany (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. marca 2017, Al Chodor, C-528/15, EU:C:2017:213, bod 37).
- 43 V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva článok 5 ods. 1 EDLP vyžaduje, aby „miesto a podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody boli primerané“ a aby „súvislosť medzi uvedeným dôvodom pre oprávnené odňatie slobody a miestom a režimom uväznenia“ prihliadla na skutočnosť, že takéto pozbavenie slobody sa môže vzťahovať na osoby, „ktoré sa prípadne nedopustili iných trestných činov ako tých, ktoré sa týkajú pobytu“ (ESLP, 13. decembra 2011, Kanagaratnam a i. v. Belgicko, ECHR:2011:1213JUD001529709, § 84, ako aj ESLP, 28. februára 2019, H. A. a i. v. Grécko, ECHR:2019:0228JUD001995116, § 196).
- 44 Po štvrté treba uviesť, že odôvodnenie 3 smernice 2008/115 odkazuje na „usmernenia o nútenom návrate“ prijaté Výborom ministrov Rady Európy. Podľa desiateho z týchto usmernení štátni príslušníci tretích krajín, ktorí boli zaistení na účely ich odsunu „majú byť obvykle čo najrýchlejšie umiestnení do objektov osobitne určených na tento účel, ktoré ponúkajú materiálne podmienky a režim, ktoré sú prispôbené ich právnomu postaveniu a majú personál s príslušnou kvalifikáciou“.
- 45 Z bodov 34 až 44 tohto rozsudku vyplýva, že „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 2008/115 charakterizuje usporiadanie a výbavu jeho priestorov, ako aj spôsoby organizácie a fungovania, ktoré môžu nútiť štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, zdržiavať sa v obmedzenom a uzavretom priestore, pričom takéto donútenie sa má obmedziť len na to, čo je striktné nevyhnutné na zabezpečenie účinnej prípravy jeho odsunu. Podmienky zaistenia uplatniteľné v takomto zariadení preto musia byť také, aby v čo najväčšej možnej miere bránili tomu, aby sa zaistenie tohto štátneho príslušníka podobalo uväzneniu vo väzenskom prostredí, ktoré sa vyznačuje pozbavením slobody na účely trestu.
- 46 Okrem toho tieto podmienky zaistenia musia byť koncipované takým spôsobom, aby boli dodržané tak základné práva zaručené Chartou, ako aj práva zakotvené v článku 16 ods. 2 až 5 a v článku 17 smernice 2008/115.
- 47 V druhom rade je nesporné, že Súdny dvor nemá v rámci článku 267 ZFEÚ právomoc uplatňovať právne pravidlá Únie na konkrétny prípad. Prináleží teda vnútroštátnemu súdu, aby vykonal právnu kvalifikáciu nevyhnutnú na vyriešenie sporu vo veci samej. Naopak prináleží Súdnemu dvoru, aby mu poskytol všetky potrebné údaje, ktoré by ho pri tomto posúdení mali viesť (rozsudok z 3. júla 2019, UniCredit Leasing, C-242/18, EU:C:2019:558, bod 48 a citovaná judikatúra).
- 48 Z tohto hľadiska treba uviesť, že vnútroštátnemu súdu prináleží, aby s prihliadnutím na všetky relevantné skutočnosti a na základe celkového posúdenia týchto okolností určil, či miesto a podmienky zaistenia, o ktoré ide vo veci samej, posudzované ako celok, sú primerané na zaistenie nariadené podľa článku 15 smernice 2008/115.

- 49 Na tento účel treba po prvé spresniť, že viaceré relevantné skutočnosti, ktorými sa má riadiť celkové posúdenie, ktoré musí tento súd vykonať, sú obsiahnuté najmä v desiatom a jedenástom usmernení o nútenom návrate, ktoré prijal Výbor ministrov Rady Európy a na ktoré odkazuje odôvodnenie 3 tejto smernice.
- 50 Po druhé, ako zdôraznil generálny advokát v bode 124 svojich návrhov, samotná skutočnosť, že vedenie útvaru Langenhagen podlieha vedeniu väzenského zariadenia mesta Hannover a rovnako ako toto zariadenie spadá pod právomoc ministra spravodlivosti, nie je dostatočným prvkom na vylúčenie takého útvaru z kvalifikácie ako „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 2008/115. Takáto spojitosť čisto administratívnej povahy je totiž v tejto súvislosti v zásade irelevantná. Inak by to bolo len v prípade, ak by uplatnenie určitých podmienok zaistenia súviselo s takouto spojitosťou.
- 51 Po tretie v súlade s druhou vetou článku 16 ods. 1 smernice 2008/115, ak členský štát nemôže umiestniť štátnych príslušníkov tretích krajín čakajúcich na odsun v špecializovanom zariadení určenom na zaistenie a musí sa obrátiť na väzenské zariadenie, títo štátni príslušníci musia byť oddelení od riadnych väzňov.
- 52 Preto samotné oddelenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu, od riadnych väzňov v rámci toho istého zariadenia nestačí na to, aby sa dospelo k záveru, že časť tohto zariadenia, v rámci ktorej sú títo štátni príslušníci zaistení na účely odsunu, predstavuje „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 2008/115.
- 53 Pokiaľ je takéto oddelenie skutočne zaručené, kvalifikácia zariadenia ako „špecializovaného zariadenia na zaistenie“ nie je automaticky vylúčená z dôvodu, že samostatná časť komplexu, v ktorom sú štátni príslušníci tretích krajín zaistení na účely odsunu, slúži na uväznenie odsúdených osôb, ako to je v prejednávanej veci.
- 54 Hoci totiž takáto konfigurácia musí určite prichádzať do úvahy pri posúdení vnútroštátnym súdom, tento súd musí venovať osobitnú pozornosť úprave budov osobitne určených na zaistenie štátnych príslušníkov tretích krajín, pravidlám, ktoré spresňujú podmienky ich zaistenia, ako aj špecifickej kvalifikácii a právomocí zamestnancov zodpovedných za zariadenie, v ktorom sa toto zaistenie vykonáva, a určiť, či vzhľadom na všetky tieto skutočnosti je donútenie, ktorému podliehajú dotknutí štátni príslušníci tretích krajín, obmedzené na to, čo je striktné nevyhnutné na zabezpečenie účinného konania o návrate a čo najviac zabraňuje tomu, aby sa uvedené zaistenie podobalo uzavretiu vo väzenskom prostredí, ktoré sa vyznačuje pozbavením slobody na účely trestu.
- 55 Z tohto hľadiska okolnosť, že vnútroštátne pravidlá týkajúce sa výkonu trestov sú uplatniteľné, hoci aj analogicky, na zaistenie štátnych príslušníkov tretích krajín čakajúcich na ich odsun, predstavuje silnú indíciu o tom, že k takémuto zaisteniu nedôjde v „špecializovanom zariadení určenom na zaistenie“ v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 2008/115.
- 56 Naopak skutočnosť, že prinajmenšom väčšina zamestnancov poverených starostlivosťou o štátnych príslušníkov tretích krajín zaistených na účely ich odsunu, ako aj hlavných zodpovedných pracovníkov poverených fungovaním zariadenia, v ktorom sa uskutočňuje zaistenie, majú osobitné vzdelanie na takúto starostlivosť, predstavuje nepriamy dôkaz svedčiaci v prospech kvalifikácie tohto zariadenia ako „špecializovaného zariadenia určeného na zaistenie“.

To isté platí pre okolnosť, že personál v priamom kontakte s týmito štátnymi príslušníkmi tretích krajín je pridelený výlučne zariadeniu, v ktorom sa vykonáva ich zaistenie, a nie súčasne zariadeniu, ktoré slúži na väznenie odsúdených osôb.

- 57 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku treba odpovedať tak, že článok 16 ods. 1 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že osobitný útvar väzenského zariadenia, ktorý má síce na jednej strane vlastného riaditeľa, ale je podriadený vedeniu tohto zariadenia a podlieha právomoci ministra, ktorý má právomoc rozhodovať o väzenských zariadeniach, a v ktorom sú na druhej strane štátni príslušníci tretích krajín zaistení na účely odsunu v osobitných budovách s vlastným zariadením, ktoré je oddelené od iných budov tohto útvaru, v ktorých sú umiestnené odsúdené osoby, možno považovať za „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ v zmysle tohto ustanovenia, pokiaľ podmienky zaistenia vzťahujúce sa na týchto štátnych príslušníkov v čo najväčšej možnej miere bránia tomu, aby sa zaistenie tohto štátneho príslušníka podobalo uväzneniu vo väzenskom prostredí, a sú nastavené tak, aby sa dodržiavali základné práva zaručené Chartou, ako aj práva zakotvené v článku 16 ods. 2 až 5 a článku 17 tejto smernice.

O prvej otázke

- 58 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má právo Únie, a najmä článok 18 ods. 1 a 3 smernice 2008/115 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý má nariadiť zaistenie alebo predĺženie zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny vo väzenskom zariadení na účely odsunu, musí mať možnosť overiť dodržanie podmienok, ktorými tento článok 18 podmieňuje možnosť členského štátu stanoviť, že tento štátny príslušník bude zaistený vo väzenskom zariadení.
- 59 Po prvé treba uviesť, že zaistenie a jeho predĺženie majú podobnú povahu, pričom obe majú za následok pozbavenie dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny slobody s cieľom pripraviť jeho návrat a/alebo vykonať odsun (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júna 2014, Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, bod 44).
- 60 Po druhé treba zdôrazniť, že článok 18 ods. 1 smernice 2008/115 umožňuje členskému štátu prijať mimoriadne opatrenia týkajúce sa podmienok zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, ktoré sa odchyľujú od podmienok uvedených v článku 16 ods. 1 a článku 17 ods. 2 tejto smernice, ak výnimočne vysoký počet štátnych príslušníkov tretích krajín podliehajúcich povinnosti návratu spôsobí nepredvídateľne veľké zaťaženie z hľadiska kapacity jeho zariadení určených na zaistenie, a to po dobu trvania tejto mimoriadnej situácie. Odsek 3 tohto článku 18 ďalej spresňuje, že odsek 1 uvedeného článku neumožňuje členským štátom odchyliť sa od všeobecnej povinnosti prijať všetky primerané opatrenia, či už všeobecné alebo osobitné, na zabezpečenie dodržiavania svojich povinností vyplývajúcich zo smernice 2008/115.
- 61 Z toho vyplýva, že členský štát, ktorý prijme takú právnu úpravu, o akú ide vo veci samej, je podľa článku 18 ods. 1 tejto smernice povinný dodržiavať iné pravidlá, než sú pravidlá stanovené v článku 16 ods. 1 a článku 17 ods. 2 uvedenej smernice, ktoré upravujú zaistenie a predĺženie zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu.
- 62 Po tretie treba zdôrazniť, že vzhľadom na to, že rozhodnutie nariaďujúce zaistenie alebo predĺženie zaistenia dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny môže porušiť právo na slobodu zakotvené v článku 6 Charty, podlieha dodržiavaniu prísnych záruk, a to najmä ochrany

pred svojvoľnosťou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. marca 2017, Al Chodor, C-528/15, EU:C:2017:213, bod 40). Takáto ochrana však okrem iného znamená, že zaistenie možno nariadiť alebo predĺžiť len pri dodržaní všeobecných a abstraktných pravidiel, ktoré stanovujú podmienky a postupy.

- 63 Okrem toho by bolo v rozpore s podstatou práva na účinnú súdnu ochranu zaručeného v článku 47 Charty, ak by žiadny súd nemohol skúmať, či rozhodnutie nariaďujúce zaistenie na základe smernice 2008/115 je v súlade s právami a slobodami zaručenými právom Únie štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 290).
- 64 Z toho vyplýva, že ak má súd v rámci svojich právomocí na základe právnej úpravy členského štátu, ktorou sa vykonáva článok 18 smernice 2008/115, nariadiť, aby zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny na účely odsunu bolo vykonané vo väzenskom zariadení alebo aby zaistenie tohto štátneho príslušníka v takomto zariadení bolo predĺžené, musí byť tento súd schopný pred svojím rozhodnutím preskúmať, či je takáto právna úprava zlučiteľná s právom Únie, a teda overiť, či je táto právna úprava v súlade s tým, čo umožňuje tento článok 18 [pozri analogicky rozsudok z 28. januára 2021, Specializirana prokuratura (Poučenie o právach), C-649/19, EU:C:2021:75, bod 74 a citovanú judikatúru].
- 65 Na tento účel musí mať tento súd možnosť rozhodnúť o všetkých skutkových a právnych okolnostiach relevantných na určenie, či sú okrem samotnej zásady zaistenia dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny odôvodnené výnimky podľa článku 18 smernice 2008/115. Uvedený súd tak musí byť schopný zohľadniť tak skutkové okolnosti a dôkazy predložené správnym orgánom, ktorý žiada o zaistenie vo väzenskom zariadení, ako aj akékoľvek prípadné pripomienky dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny. Okrem toho musí byť schopný zistiť si akúkoľvek inú skutočnosť relevantnú pre rozhodnutie v prípade, že to považuje za nevyhnutné. Z toho vyplýva, že právomoci súdneho orgánu nemôžu byť v žiadnom prípade obmedzené iba na skutočnosti predložené dotknutým správnym orgánom (pozri analogicky rozsudok z 5. júna 2014, Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, bod 62).
- 66 Napokon na rozdiel od toho, čo tvrdí nemecká vláda, povinnosť dotknutého členského štátu informovať Komisiu v súlade s článkom 18 ods. 2 smernice 2008/115 o tom, že využil mimoriadne opatrenia povolené odsekom 1 tohto článku, ako aj o pominutí dôvodov na uplatnenie týchto opatrení, nemôže zmeniť tento záver. Tento postup jednoduchého oznámenia totiž neznamená súdne preskúmanie zákonnosti opatrení spočívajúcich v zaistení, ktoré možno nariadiť na základe tohto posledného uvedeného ustanovenia.
- 67 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že na prvú otázku treba odpovedať tak, že článok 18 smernice 2008/115 v spojení s článkom 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý má v rámci svojej právomoci nariadiť zaistenie alebo predĺženie zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny vo väzenskom zariadení na účely odsunu, musí mať možnosť overiť dodržanie podmienok, ktorými tento článok 18 podmieňuje možnosť členského štátu stanoviť, že tento štátny príslušník tretej krajiny bude zaistený vo väzenskom zariadení.

O druhej otázke

- 68 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 16 ods. 1 smernice 2008/115 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd môže neuplatniť právnu úpravu členského štátu, ktorá dočasne umožňuje, aby štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu, boli na účely ich odsunu zaistení vo väzenských zariadeniach oddelene od riadnych väzňov, pokiaľ podmienky, ktorými článok 18 ods. 1 tejto smernice podmieňuje súlad takejto právnej úpravy s právom Únie, nie sú alebo už nie sú splnené.
- 69 Na úvod treba uviesť, že členské štáty sú oprávnené odchyliť sa od zásady stanovenej v článku 16 ods. 1 prvej vety smernice 2008/115, podľa ktorej štátni príslušníci tretích krajín musia byť na účely odsunu umiestnení v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie, tak podľa druhej vety tohto odseku, ako aj podľa článku 18 tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. júla 2020, Stadt Frankfurt am Main, C-18/19, EU:C:2020:511, body 36 a 39).
- 70 S cieľom odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku a bez ohľadu na skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej bola prijatá na základe článku 18 smernice 2008/115, je potrebné určiť podmienky, za ktorých sa členský štát môže odchyliť nielen na základe tohto článku 18, ale aj na základe článku 16 ods. 1 druhej vety smernice 2008/115 od povinnosti vykonať zaistenie na účely odsunu v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie, a potom preskúmať, či, pokiaľ nie je žiadne z týchto ustanovení uplatniteľné, môže súd členského štátu neuplatniť právnu úpravu tohto členského štátu, ktorá dočasne umožňuje zaistenie štátnych príslušníkov tretích krajín na účely odsunu vo väzenských zariadeniach oddelene od riadnych väzňov.
- 71 Pokiaľ ide v prvom rade o článok 18 smernice 2008/115, treba na úvod zdôrazniť, že vzhľadom na to, že umožňuje členským štátom odchyliť sa od určitých zásad stanovených touto smernicou, ak prítomnosť mimoriadne veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa majú vrátiť, na ich území spôsobuje veľké a nepredvídateľné zaťaženie kapacít ich špecializovaných zariadení určených na zaistenie, musí sa toto ustanovenie vykladať reštriktívne.
- 72 V tejto súvislosti však treba uviesť, že samotná prítomnosť mimoriadne veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa majú vrátiť, na území dotknutého členského štátu, neumožňuje preukázať, že sú splnené podmienky stanovené v článku 18 ods. 1 smernice 2008/115. V súlade s článkom 15 ods. 1 tejto smernice totiž môže byť na účely odsunu zaistená len časť týchto štátnych príslušníkov tretích krajín, a teda predstavovať nadmernú a nepredvídateľnú záťaž pre kapacity špecializovaných zariadení určených na zaistenie v dotknutom členskom štáte.
- 73 Z toho, že členský štát využije možnosť výnimky, ktorú mu priznáva článok 18 ods. 1 smernice 2008/115, vyplýva, že tento členský štát je schopný preukázať, že počet štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje ich zaistenie na účely odsunu, je natoľko vysoký, že nadmerne a nepredvídateľne zaťažuje kapacity špecializovaných zariadení určených na zaistenie na celom jeho území.
- 74 V tejto súvislosti, pokiaľ ide po prvé o špecifickú podmienku týkajúcu sa veľkosti zaťaženia, ktoré musí postihovať kapacity zariadení určených na zaistenie dotknutého členského štátu, treba najskôr uviesť, že ako v podstate zdôraznil generálny advokát v bode 59 svojich návrhov, článok 18 ods. 1 smernice 2008/115 nevyžaduje, aby boli kapacity týchto špecializovaných zariadení určené na zaistenie trvalo a úplne naplnené, ale len aby tieto kapacity boli štrukturálne blízko k naplneniu.

- 75 Okolnosť, že niektoré jazykové verzie tohto ustanovenia, ako napríklad nemecká verzia, sa vzťahujú na „preťaženie“ (*Überlastung*) kapacít týchto centier, nemení nič na tomto konštatovaní. Ďalšie jazykové verzie uvedeného ustanovenia sa totiž obmedzujú na uvedenie „vážneho“ zaťaženia podobne ako francúzska a holandská verzia (*zwaar worden belast*) alebo „významného“, „značného“ alebo „veľkého“, ako napríklad španielska, talianska a litovská verzia (*importante, notevole a didelè*).
- 76 Podľa ustálenej judikatúry však nemožno uprednostniť čisto doslovný výklad jednej či niekoľkých jazykových verzií textu práva Únie a súčasne vylúčiť ostatné verzie, pretože jednotné uplatňovanie ustanovení práva Únie si predovšetkým vyžaduje, aby sa tieto ustanovenia vykladali z hľadiska verzií vypracovaných vo všetkých jazykoch. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými zneniami textu Únie sa má predmetné ustanovenie vykladať v závislosti od všeobecnej štruktúry a účelu právnej úpravy, ktorého je súčasťou (rozsudok z 27. septembra 2017, Nintendo, C-24/16 a C-25/16, EU:C:2017:724, bod 72).
- 77 V tejto súvislosti, ako bolo uvedené v bode 71 tohto rozsudku, hoci sa článok 18 smernice 2008/115 musí vykladať reštriktívne, tento výklad musí byť tiež v súlade s cieľom sledovaným týmto článkom a nemôže ho zbaviť jeho účinkov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. septembra 2014, Fastweb, C-19/13, EU:C:2014:2194, bod 40). Možnosť odchyliť sa od niektorých ustanovení smernice 2008/115, ktorú tento článok 18 priznáva členským štátom, aby im umožnil zaistiť účinnosť konania o návrate napriek mimoriadnej situácii, ktorej čelia, by však bola do značnej miery zbavená účinku, ak by členský štát nemohol prijať právnu úpravu, ktorá by počas určitého obdobia umožňovala zaistenie štátnych príslušníkov tretích krajín na účely odsunu vo väzenskom zariadení, a to len z dôvodu, že počas tohto obdobia by boli k dispozícii, alebo by sa mohlo ukázať, že sú k dispozícii, hoci len krátkodobo a v malom množstve, miesta v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie nachádzajúcich sa na tomto území.
- 78 Členský štát preto môže prijať na základe článku 18 ods. 1 smernice 2008/115 právnu úpravu umožňujúcu umiestniť štátnych príslušníkov tretích krajín zaistených na účely odsunu vo väzenských zariadeniach, aj keď nie je vylúčené, že počas obdobia, počas ktorého tento členský štát využije túto možnosť, budú dočasne k dispozícii miesta v niektorých špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie na jeho území.
- 79 Po druhé, pokiaľ ide o osobitnú podmienku týkajúcu sa nepredvídateľnosti zaťaženia kapacít zariadení určených na zaistenie dotknutého členského štátu, treba uviesť, že v súlade s článkom 18 ods. 1 a 2 smernice 2008/115 sú opatrenia odchyľujúce sa od článku 16 ods. 1 a článku 17 ods. 2 tejto smernice, ktoré môže členský štát prijať podľa tohto článku 18, mimoriadnymi opatreniami, ktoré majú povahu výnimky. Súdny dvor okrem toho už rozhodol, že vnútroštátne orgány poverené uplatňovaním vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými bol prebratý článok 16 smernice 2008/115, musia byť teda schopné vykonávať zaistenie v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júla 2014, Bero a Bouzalmate, C-473/13 a C-514/13, EU:C:2014:2095, bod 29).
- 80 Dotknutý členský štát preto musí mať možnosť preukázať, že ku dňu, keď prijal takéto odchylné opatrenia, mu nemožno dôvodne vytýkať, že lepšie nepredpokladal veľké zaťaženie, ktoré spôsobí počet štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje rozhodnutie o zaistení, na špecializované zariadenia určené na zaistenie, ktoré sa nachádzajú na jeho území, alebo že mu prinajmenšom nebolo možné rozumne vytýkať, že neprijal takéto štrukturálne opatrenia, aby k tomuto dátumu zmiernil takéto zaťaženie týchto špecializovaných zariadení určených na zaistenie.

- 81 Z toho vyplýva, že členský štát sa nemôže odvolávať najmä na článok 18 smernice 2008/115, pokiaľ veľké zaťaženie kapacít jeho špecializovaných zariadení určených na zaistenie, nie je dôsledkom neočakávaného zvýšenia počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje opatrenie spočívajúce v zaistení, ale je spôsobené len znížením počtu disponibilných miest v týchto špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie alebo nedostatkom predvídania vnútroštátnych orgánov.
- 82 Po tretie je ešte potrebné, aby uvedený členský štát mohol preukázať, že veľké zaťaženie v zmysle bodu 74 tohto rozsudku pretrváva po celú dobu, počas ktorej sa opiera o článok 18 ods. 1 smernice 2008/115, aby sa odchýlil od zásady stanovenej v článku 16 ods. 1 prvej vete tejto smernice. Z tohto článku 18 ods. 1 totiž výslovne vyplýva, že takéto opatrenia musia prestať vyvolávať účinky, len čo mimoriadna situácia opísaná v tomto ustanovení pominie.
- 83 Okrem toho tento členský štát musí byť schopný počas celého obdobia, počas ktorého vykonáva článok 18 ods. 1 smernice 2008/115, preukázať, že ešte nemohol prijať dostatočné štrukturálne opatrenia v zmysle bodu 80 tohto rozsudku, aby zmiernil toto zvýšené zaťaženie kapacít týchto špecializovaných zariadení určených na zaistenie.
- 84 Článok 18 smernice 2008/115 teda členskému štátu umožňuje ponechať v platnosti právnu úpravu, ktorá dočasne umožňuje, aby štátni príslušníci tretích krajín boli zaistení na účely odsunu vo väzenských zariadeniach, pokiaľ nemožno od tohto členského štátu rozumne očakávať, že ukončí veľké zaťaženie, ku ktorému došlo nepredvídateľne a ktoré naďalej zaťažuje kapacity všetkých špecializovaných zariadení určených na zaistenie z dôvodu mimoriadne veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje rozhodnutie o ich zaistení na účely odsunu.
- 85 Splnenie týchto podmienok si môže vyžadovať, aby príslušné orgány dotknutého členského štátu boli zo zákona povinné pravidelne preskúmavať pretrvávanie takejto mimoriadnej situácie, prinajmenšom ak právna úprava prijatá týmto členským štátom na základe článku 18 smernice 2008/115 nemá vyvolávať účinky iba na krátku dobu, ktorú možno prípadne obnoviť.
- 86 Po štvrté treba pripomenúť, ako bolo zdôraznené v bode 61 tohto rozsudku, že členský štát nemôže na základe článku 18 ods. 1 smernice 2008/115 zbaviť štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na jeho území, iných práv, než sú tie, ktoré mu priznáva článok 16 ods. 1 a článok 17 ods. 2 tejto smernice.
- 87 Ako potvrdzujú jej odôvodnenia 13 a 16, smernica 2008/115 pritom výslovne podmieňuje použitie donucovacích opatrení, konkrétne opatrení spočívajúcich v zaistení, rešpektovaním zásady proporcionality, pokiaľ ide o použité prostriedky a sledované ciele.
- 88 Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava, ktorou sa vykonáva tento článok 18, musí stanoviť, že zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny na účely odsunu vo väzenskom zariadení možno nariadiť alebo predĺžiť až po tom, ako sa v každom jednotlivom prípade preskúma na jednej strane, či v súčasnosti nie je k dispozícii žiadne miesto v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie v dotknutom členskom štáte, a na druhej strane, či neprichádza do úvahy iné, miernejšie donucovacie opatrenie.

- 89 Okrem toho členský štát, ktorý uplatňuje článok 18 tejto smernice, je v súlade s článkom 16 ods. 3 a článkom 17 ods. 3 až 5 tejto smernice naďalej povinný venovať osobitnú pozornosť situácii zraniteľných zaistených osôb a osobitne situácii maloletých, ktorých najlepší záujem treba zohľadniť v prvom rade.
- 90 Ako teda v podstate uviedol generálny advokát v bode 70 svojich návrhov, zraniteľný štátny príslušník tretej krajiny nemôže byť zaistený na účely odsunu vo väzenskom zariadení podľa článku 18 smernice 2008/115, ak sa ukáže, že takéto zaistenie je nezlučiteľné s jeho osobitnými potrebami, ktoré vyplývajú z jeho stavu zraniteľnosti.
- 91 Napokon dotknutý členský štát musí pri uplatňovaní možnosti, ktorú mu priznáva článok 18 smernice 2008/115, rešpektovať aj základné práva zakotvené v Charte, a najmä jej článok 6. Preto a v súlade s tým, čo bolo uvedené v bodoch 41 až 43 tohto rozsudku, sa tento členský štát musí ubezpečiť, že podmienky zaistenia štátnych príslušníkov tretích krajín umiestnených na účely odsunu vo väzenských zariadeniach sa v čo najväčšej možnej miere odlišujú od podmienok zaistenia odsúdených osôb, ktoré sú tam uväznené. V tejto súvislosti je najmä dôležité, aby dotknutý členský štát zabezpečil, aby sa v čo najväčšej možnej miere zabránilo tomu, aby títo štátni príslušníci mohli prísť do styku s osobami odsúdenými na trest odňatia slobody.
- 92 Po druhé článok 16 ods. 1 druhá veta smernice 2008/115 umožňuje členským štátom výnimočne a nad rámec situácií výslovne uvedených v článku 18 ods. 1 smernice 2008/115 umiestniť neoprávnene zdržiavajúcich sa štátnych príslušníkov tretích krajín zaistených na účely odsunu vo väzenskom zariadení, pokiaľ sú oddelení od riadnych väzňov, ak vzhľadom na osobitné okolnosti danej veci nemôžu dodržať ciele sledované touto smernicou zabezpečením ich zaistenia v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie (rozsudok z 2. júla 2020, Stadt Frankfurt am Main, C-18/19, EU:C:2020:511, bod 39).
- 93 Súdny dvor tak rozhodol, že takéto ustanovenie, ktoré treba vykladať reštriktívne, umožňuje najmä zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny na účely odsunu vo väzenskom zariadení, ak tento štátny príslušník predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu ovplyvňujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti alebo vnútornú alebo vonkajšiu bezpečnosť dotknutého členského štátu, pokiaľ je tento štátny príslušník oddelený od riadnych väzňov (rozsudok z 2. júla 2020, Stadt Frankfurt am Main, C-18/19, EU:C:2020:511, body 31 a 48).
- 94 Rovnako úplné, náhle a dočasné naplnenie kapacít všetkých špecializovaných zariadení určených na zaistenie nachádzajúcich sa na území členského štátu, ktoré sa líši od veľkého a nepredvídateľného zaťaženia uvedeného v článku 18 ods. 1 smernice 2008/115, by mohlo viesť aj k tomu, že tento členský štát nebude môcť dodržať ciele sledované smernicou 2008/115 a zaistiť, aby všetci štátni príslušníci tretích krajín zaistení na účely odsunu boli umiestnení v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie.
- 95 Bolo by to tak v prípade, ak by v členskom štáte došlo k naplneniu špecializovaných zariadení určených na zaistenie, ako je uvedené v predchádzajúcom bode, a ak by bolo zjavné, že žiadne miernejšie donucovacie opatrenie než zaistenie určitého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý podlieha povinnosti návratu, nie je dostatočné na zabezpečenie účinnosti konania o návrate.
- 96 V takom prípade sa treba domnievať, že článok 16 ods. 1 druhá veta smernice 2008/115 v zásade umožňuje, aby bol tento štátny príslušník tretej krajiny dočasne zaistený vo väzenskom zariadení oddelene od riadnych väzňov.

- 97 Vzhľadom však na skutočnosť, že toto ustanovenie sa má vykladať reštriktívne a zároveň v súlade s pôsobnosťou článku 18 smernice 2008/115, zaistenie vo väzenskom zariadení v situácii, o akú ide v bode 95 tohto rozsudku, možno najprv nariadiť len na krátku dobu, ktorá nemôže presiahnuť niekoľko dní, a iba s cieľom umožniť dotknutému členskému štátu, aby urgentne prijal nevyhnutné opatrenia, ktoré dotknutej osobe zaručia, že jej zaistenie bude čo najskôr pokračovať v špecializovanom zariadení určenom na zaistenie. Okrem toho takéto zaistenie podľa článku 16 ods. 1 druhej vety tejto smernice prestáva byť odôvodnené, ak naplnenie špecializovaných zariadení určených na zaistenie v dotknutom členskom štáte pretrváva dlhšie než niekoľko dní alebo sa pravidelne a v krátkych intervaloch opakuje.
- 98 Treba ešte pripomenúť, že takéto zaistenie vo väzenskom zariadení musí rešpektovať tak základné práva zaručené Chartou, ako aj práva zakotvené v článku 16 ods. 2 až 5 a článku 17 smernice 2008/115.
- 99 Po tretie treba zdôrazniť, že právna úprava členského štátu umožňujúca nariadiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny na účely odsunu vo väzenskom zariadení, hoci podmienky, ktorými článok 16 ods. 1 druhá veta a článok 18 ods. 1 smernice 2008/115 podmieňujú takúto možnosť, nie sú splnené, je v rozpore s právom byť zaistený iba v špecializovaných zariadeniach určených na zaistenie, ktoré štátni príslušníci tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje opatrenie spočívajúce v zaistení na účely odsunu, majú podľa článku 16 ods. 1 prvej vety tejto smernice.
- 100 Na jednej strane je toto posledné uvedené ustanovenie bezpodmienečné a dostatočne presné, aby malo priamy účinok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. apríla 2011, El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, bod 47).
- 101 Na druhej strane na základe zásady prednosti práva Únie je každý vnútroštátny súd, pokiaľ nemôže vnútroštátnu právnu úpravu vyložiť v súlade s požiadavkami práva Únie, pri rozhodovaní v rámci svojej právomoci povinný ako orgán členského štátu neuplatniť v spore, ktorý mu bol predložený, žiadne vnútroštátne ustanovenie odporujúce ustanoveniu práva Únie, ktoré má priamy účinok (rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 139).
- 102 Z toho vyplýva, že každý vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje v rámci svojej právomoci, musí odmietnuť uplatnenie takejto právnej úpravy v spore, ktorý mu bol predložený, pokiaľ nemôže takú vnútroštátnu právnu úpravu, ako je tá uvedená v bode 99 tohto rozsudku, vyložiť v súlade s právom Únie.
- 103 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 16 ods. 1 smernice 2008/115 v spojení so zásadou prednosti práva Únie sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd musí vylúčiť uplatnenie právnej úpravy členského štátu, ktorá dočasne umožňuje, aby štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu, boli na účely ich odsunu zaistení vo väzenských zariadeniach oddelene od riadnych väzňov, pokiaľ podmienky, ktorými článok 18 ods. 1 a článok 16 ods. 1 druhá veta tejto smernice podmieňujú súlad takejto právnej úpravy s právom Únie, nie sú splnené alebo už nie sú splnené.

O trovách

- 104 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 16 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, sa má vykladať v tom zmysle, že osobitný útvar väzenského zariadenia, ktorý má síce na jednej strane vlastného riaditeľa, ale je podriadený vedeniu tohto zariadenia a podlieha právomoci ministra, ktorý má právomoc rozhodovať o väzenských zariadeniach, a v ktorom sú na druhej strane štátni príslušníci tretích krajín zaistení na účely odsunu v osobitných budovách s vlastným zariadením, ktoré je oddelené od iných budov tohto útvaru, v ktorých sú umiestené odsúdené osoby, možno považovať za „špecializované zariadenie určené na zaistenie“ v zmysle tohto ustanovenia, pokiaľ podmienky zaistenia vzťahujúce sa na týchto štátnych príslušníkov v čo najväčšej možnej miere bránia tomu, aby sa zaistenie tohto štátneho príslušníka podobalo uväzneniu vo väzenskom prostredí, a sú nastavené tak, aby sa dodržiavali základné práva zaručené Chartou základných práv Európskej únie, ako aj práva zakotvené v článku 16 ods. 2 až 5 a článku 17 tejto smernice.**
- 2. Článok 18 smernice 2008/115 v spojení s článkom 47 Charty základných práv sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý má v rámci svojej právomoci nariadiť zaistenie alebo predĺženie zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny vo väzenskom zariadení na účely odsunu, musí mať možnosť overiť dodržanie podmienok, ktorými tento článok 18 podmieňuje možnosť členského štátu stanoviť, že tento štátny príslušník tretej krajiny bude zaistený vo väzenskom zariadení.**
- 3. Článok 16 ods. 1 smernice 2008/115 v spojení so zásadou prednosti práva Únie sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd musí vylúčiť uplatnenie právnej úpravy členského štátu, ktorá dočasne umožňuje, aby štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu, boli na účely ich odsunu zaistení vo väzenských zariadeniach, oddelene od riadnych väzňov, pokiaľ podmienky, ktorými článok 18 ods. 1 a článok 16 ods. 1 druhá veta tejto smernice podmieňujú súlad takejto právnej úpravy s právom Únie, nie sú splnené alebo už nie sú splnené.**

Podpisy